

Υπόθεση Μέρτεν, κατοχικά δάνεια και γερμανικές πολεμικές αποζημιώσεις

Κατά την διάρκεια της Κατοχής, οι Έλληνες δεν πλήρωσαν μόνο βαρύ φόρο αίματος στους κατακτητές, αλλά ήταν υποχρεωμένοι να τους...«δανείζουν» κιόλας, για να μπορούν να πραγματοποιούν τις επιχειρήσεις τους και σε άλλα σημεία της ευρύτερης περιοχής, με κυριότερο την Βόρειο Αφρική. Κι αυτό, σε μια περίοδο, όπου, όπως και ο ίδιος ο Γκέμπελς αναφέρει στο

ημερολόγιό του, λόγω της πείνας «στους δρόμους της Αθήνας οι άνθρωποι πεθαίνουν κατά χιλιάδες από εξάντληση». Έτσι, η Ελλάδα με δανειακή σύμβαση που υπέγραψε το 1942, με Γερμανία και Ιταλία, υποχρεώθηκε να τις δανείζει άτοκα, 1½ δις κάθε μήνα, με τους σχετικούς όρους δανεισμού και αποπληρωμής να είναι γενικά ασαφείς.

Όταν τελείωσε ο πόλεμος, με ηττημένες τις δυνάμεις του Άξονα, η Ελλάδα διεκδίκησε αυτά τα κατοχικά δάνεια, όσο και πολεμικές αποζημιώσεις, για τις καταστροφές που υπέστη από κάθε άποψη. Ενώ όμως οι συμμαχικές δυνάμεις στα όμορφα λόγια («Οι ήρωες πολεμούν σαν Έλληνες» κ.ά.) ήταν αρκετά γενναιόδωρες, στις κρίσιμες διαπραγματεύσεις αντιμετώπισαν την Ελλάδα ως «φτωχό συγγενή», όταν την ίδια στιγμή, ακόμη και η Τουρκία που πέρασε στο στρατόπεδο των Συμμάχων, μόλις δυο μήνες πριν την λήξη του Β' παγκοσμίου Πολέμου, έλαβε αποζημιώσεις.

Έκτοτε, παρά την απροθυμία των Γερμανών να πληρώσουν, οι ελληνικές κυβερνήσεις έθεταν κατά διαστήματα το θέμα στο τραπέζι. Όσο όμως περνούσαν τα χρόνια, η ίδια απροθυμία για την διεκδίκηση των οφειλόμενων φάνηκε να χαρακτηρίζει και την ελληνική πλευρά, οδηγώντας σε τραγελαφικές καταστάσεις. Έτσι, στα τέλη της δεκαετίας του '50, η κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή, αντί να διεκδικήσει τα κατοχικά δάνεια και τις πολεμικές αποζημιώσεις, ουσιαστικά θέλησε να τα συμψηφίσει με ένα δάνειο από τη Γερμανία, ύψους 200.000.000 μάρκων. Είναι η εποχή, όπου η Ελλάδα συγκλονίζεται από το σκάνδαλο Μέρτεν ...

Ο Μαξ Μέρτεν, ένας Γερμανός εγκληματίας πολέμου, συλλαμβάνεται στην Ελλάδα, αλλά κατόπιν πιέσεων των Γερμανών και σε αντάλλαγμα την εξασφάλιση του δανείου και την διευκόλυνση της μετανάστευσης προς την Γερμανία, ο Καραμανλής εκδίδει φωτογραφικούς νόμους που απαλλάσσουν τόσο τον Μέρτεν, όσο και τους εγκληματίες πολέμου από ποινικές διώξεις. Όμως, ο Καραμανλής, όσο και μέλη της κυβέρνησής του, λίγο αργότερα κατονομάζονται ευθέως από τον Μέρτεν ως συνεργάτες των Ναζί στην Κατοχή -κάτι που δημιούργησε τεράστια ερωτηματικά και πολλές αντιδράσεις.

Οι κωμικοτραγικές καταστάσεις, συνεχίζονται έως και τις μέρες μας, καθώς παρ'ότι υπάρχουν καταδικαστικές αποφάσεις από προσφυγές μεμονομένων ατόμων για πολεμικές αποζημιώσεις, η ελληνική κυβέρνηση αρνείται να υπογράψει την δήμευση γερμανικών περιουσιακών στοιχείων στην Ελλάδα. Εκδηλώνει όμως την «αμέριστη συμπαράστασή» της στα θύματα που διεκδικούν στα διεθνή δικαστήρια, αυτά που δεν αναγνωρίζει η ίδια η ελληνική κυβέρνηση...

Σημείωση: Το βίντεο αποτελεί συρραφή επιλεγμένων τμημάτων, δύο επιμέρους βίντεο (Ολόκληρα: Α' μέρος και Β' μέρος).